

طراحی آموزشی

با تأکید بر الگوی مریل

(همراه با مثال‌های کاربردی)

سعید لطیفی

دانشجوی دکتری تکنولوژی آموزشی دانشگاه تربیت مدرس

انتشارات آوای نور

تهران - ۱۳۹۵

سرشناسه	: لطیفی، سعید، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: طراحی آموزشی با تأکید بر الگوی مریل (همراه با مثال‌های کاربردی) / سعید لطیفی.
مشخصات نشر	: تهران : آوای نور، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۲ص: مصور(رنگی)، (۱۴/۵×۲۱/۵)س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۲۲۹-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: نظام‌های آموزشی -- طرح و برنامه‌ریزی
موضوع	: Instructional systems -- Design
موضوع	: برنامه‌ریزی درسی Lesson planning
موضوع	:
موضوع	: آموزش به کمک کامپیوتر
موضوع	: Computer-assisted instruction
موضوع	: تدریس - ابزار و وسایل Teaching -- Aids and devices
موضوع	: تکنولوژی آموزشی Educational technology
رده بندی کنگره	: ۳۷۱.۰۲۸LB / ۱۳۹۵۳۸۱۰۲ ط ۶۷۴ /
رده بندی دیویی	: ۳۷۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۳۸۱۷۴۳

تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری،
پلاک ۹۹، طبقه دوم تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵ / دورنگار: ۶۶۴۸۰۸۸۲

طراحی آموزشی، با تأکید بر الگوی مریل (همراه با مثال‌های کاربردی)

مؤلف: سعید لطیفی

ناشر: انتشارات آوای نور

صفحه‌آرا: منیرالسادات حسینی

چاپ: اول ۱۳۹۵

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۲۲۹-۷

قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

تقدیم به:

«مادر عزیزم»

به زلالی چشمه

فهرست مطالب

۱۳.....	پیشگفتار
۱۵.....	مقدمه
۱۹.....	تعریف طراحی آموزشی
۲۱.....	مدل های طراحی آموزشی
۲۳.....	طراحی نظام مند آموزشی
۲۶.....	خاستگاه طراحی آموزشی
۲۸.....	نهضت آموزش برنامه ای
۳۶.....	هدف های رفتاری
۴۱.....	نهضت آزمون های معیاری
۴۴.....	ارزشیابی تکوینی
۴۶.....	افزایش توجه به رویکرد نظام ها
۴۷.....	پیدایش رویکرد سیستمی
۴۹.....	مدل عمومی طراحی آموزشی
۵۱.....	مدل دیک و کری
۵۳.....	مدل اشور
۵۵.....	مدل طراحی انگیزه ای کلر
۵۸.....	رشد و تغییر جهت
۶۱.....	تغییر نظرات و اقدامات

۶۹.....	پروژه تیک سیت
۷۸.....	نظریه نمایش اجزاء
۸۰.....	اهداف یا انواع عملکرد از نظر مریل
۸۲.....	عناصر محتوا در دیدگاه مریل
۸۴.....	ماتریس هدف - محتوا
۸۶.....	الگوی طراحی مریل
۸۷.....	عناصر یا اجزاء آموزش از نظر مریل
۹۱.....	انواع ارائه
۹۲.....	انواع ارائه اولیه
۹۷.....	انواع ارائه ثانویه
۱۰۷.....	قواعد طراحی در نظریه نمایش اجزاء
۱۱۱.....	مراحل طراحی آموزشی بر اساس الگوی مریل
۱۳۳.....	منابع
۱۳۵.....	واژه نامه

فهرست شکل ها

- شکل ۱. رابرت ریزر..... ۱۵
- شکل ۲. ماشین تدریس پرسی..... ۳۱
- شکل ۳. نمونه ای از ماشین تدریس اسکینر..... ۳۳
- شکل ۴. برنامه خطی در مقایسه با برنامه شاخه ای..... ۳۴
- شکل ۵. رالف تایلر..... ۳۷
- شکل ۶. بنجامین بلوم..... ۳۹
- شکل ۷. رابطه سه حیطة بلوم با یکدیگر..... ۳۹
- شکل ۸. رابرت گانیه..... ۴۳
- شکل ۹. نگاهی اجمالی بر نظریه آموزشی گانیه..... ۴۴
- شکل ۱۰. مدل طراحی عمومی آموزشی..... ۵۱
- شکل ۱۱. مدل طراحی آموزشی دیک و کری..... ۵۲
- شکل ۱۲. مدل طراحی اشور..... ۵۵
- شکل ۱۳. مدل طراحی انگیزه‌ای کلر..... ۵۷
- شکل ۱۴. مدل طراحی آموزشی R۲D۲..... ۶۶
- شکل ۱۵. صفحه کلید تیک سیت..... ۷۱
- شکل ۱۶. صفحه نمایش تیک سیت..... ۷۲
- شکل ۱۷. کلیدهای ویرایش (سمت راست) و ۷۳
- شکل ۱۸. ماتریس هدف محتوا..... ۸۴

- شکل ۱۹. انواع ارائه اولیه..... ۹۲
- شکل ۲۰. روش‌های آموزش حقایق بر اساس نوع راهبرد موردنظر..... ۱۱۹
- شکل ۲۱. روش‌های آموزش مفاهیم بر اساس نوع راهبرد و ۱۲۴
- شکل ۲۲. روش‌های آموزش روش کار بر اساس نوع راهبرد و ۱۲۶
- شکل ۲۳. روش‌های آموزش اصول بر اساس نوع راهبرد و ۱۲۹

فهرست جدل ها

- جدول ۱. ماتریس وظیفه/ محتوا..... ۷۹
- جدول ۲. مثال برای ماتریس عملکرد محتوا..... ۸۵
- جدول ۳. ارتباط بین انواع ارائه اولیه و ثانویه در ۱۱۶
- جدول ۴. فعالیت‌های آموزشی مورد نیاز برای ۱۱۸
- جدول ۵. فعالیت‌های آموزشی مورد نیاز برای ۱۲۳
- جدول ۶. فعالیت‌های آموزشی مورد نیاز برای ۱۲۵
- جدول ۷. فعالیت‌های مورد نیاز برای ۱۲۸
- جدول ۸. رابطه بین قواعد طراحی و ۱۳۱

پیشگفتار

دیوید مریل یکی از نظریه‌پردازان معروف در زمینه طراحی آموزشی است. وی تاکنون چند الگو و نظریه در زمینه طراحی آموزشی ارائه داده است که در کتاب‌ها و مقالات مختلفی به چاپ رسیده‌اند. یکی از نظریات نسبتاً قدیمی وی که اکنون در زمینه آموزش موضوعات شناختی کاربرد بسیاری دارد نظریه نمایش اجزاء است. این نظریه مبنای اصلی الگوی طراحی آموزشی وی را تشکیل می‌دهد که در این کتاب به طور مفصل به آن پرداخته‌ایم. اگر بخواهیم این کتاب را به صورت بخش‌های جدا از هم در نظر بگیریم، در ابتدا به تاریخچه الگوهای طراحی آموزشی بخصوص الگوی نمایش اجزاء پرداخته شده است. در بخش دوم مبنای نظری این الگو تشریح شده است و در بخش سوم آن الگوی مریل به صورت مفصل و به صورت عملی و در قالب مثال‌های کاربردی مورد بحث قرار گرفته است. این کتاب می‌تواند به عنوان منبع درسی درس طراحی آموزشی در سطح کارشناسی قرار گیرد. همچنین کسانی که دست‌اندرکار آموزش هستند مانند معلمان می‌توانند از مطالب این کتاب برای طراحی مطالب آموزشی و تدریسشان استفاده کنند. دسته سوم مخاطبان این کتاب طراحان چندرسانه‌ای و آموزش الکترونیکی هستند که می‌توانند الگوی معرفی شده در این کتاب را مبنای طراحی آموزشی درس‌افزارها یا دوره‌های الکترونیکی خود قرار دهند.

طراحی آموزشی با تأکید بر الگوی مریل ■ ۱۴

در پایان از زحمات خانم صفیه عبدالهی بخاطر ویرایش علمی و ادبی کتاب
حاضر کمال تشکر و قدردانی را دارم.

